

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 16 czerwca 2015 r.

PS-KNPS.431.2.19.2015.GZ

Pani
Iwona Pawlos
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo –
Wychowawczej „Tęczowe Zakole”

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

W związku z pismem Nr ZEW.441.627.2015.ZA Dyrektora Gabinetu Rzecznika Praw Dziecka w sprawie rzekomych nieprawidłowości w zakresie:

1. przestrzegania procedury przenoszenia wychowanków do innych placówek opiekuńczo – wychowawczych tego samego typu,
2. zapewniania wychowankom specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej,
3. stosowanych metod wychowawczych (w szczególności kary w postaci zabierania telefonów komórkowych, wyjmowania drzwi z łazienki),
4. sposobu odnoszenia się Dyrektora Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Świdnicy do wychowanków,

została przeprowadzona w dniu 21 maja 2015 roku w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Tęczowe Zakole” w Świdnicy kontrola w trybie uproszczonym. Podstawą podjętych czynności kontrolnych było Zarządzenie Nr 168 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 11 maja 2015 roku oraz upoważnienie Nr PS-KNPS.0030–147/15 wydane przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w dniu 12 maja 2015 roku.

Kontrolę w placówce opiekuńczo – wychowawczej przeprowadził zespół inspektorów w składzie –Grażyna Zielińska – starszy inspektor Wojewódzki - przewodnicząca zespołu oraz Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki – kontroler. Kontrolę wpisano do książki kontroli pod Nr. 1/2015.

Na podstawie przyjętych do protokołu ustnych oświadczeń Dyrektora, wychowawcy pełniącego dyżur oraz obecnych podczas kontroli wychowanków placówki, zgodnie z normą art. 4a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustalono następujący stan faktyczny i prawny:

Przestrzeganie procedury przenoszenia wychowanków do innych placówek opiekuńczo – wychowawczych tego samego typu.

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Tęczowe Zakole” w Świdnicy przy ul. Zakole 16 dysponuje 9 miejscami dla dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność w pieczy zastępczej. W dniu kontroli w placówce umieszczonych było 9 wychowanków, w wieku od 9 do 17 lat, którzy realizują obowiązek szkolny i nauki na poziomie gimnazjum szkoły podstawowej i ponadgimnazjalnej. Jedna wychowanka przebywa poza placówką i realizuje obowiązek szkolny w Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym w Piławie oraz jeden wychowanek w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Brzegu Dolnym. Pozostali uczą się w: Gimnazjum Nr 3 w Świdnicy (2 dzieci), Niepublicznej Szkole Podstawowej „CARITAS” Diecezji Świdnickiej (5 dzieci). W placówce opiekę nad wychowankami sprawuje czterech wychowawców. *(dowód: akta kontroli str. 8-9)*

Dokonując analizy tzw. „ruchu wychowanków” ustalono, że od roku 2014 do dnia kontroli w Placówce „Tęczowe Zakole” dwoje wychowanków odeszło do domu rodzinnego. Jednym z zarzutów wskazanych w piśmie Rzecznika Praw Dziecka była kwestia przenoszenia dzieci z jednej placówki do drugiej bez wyrażania przez nich zgody. Stwierdzono, że w okresie ostatnich 12 miesięcy dwóch wychowanków zostało przeniesionych w trybie art. 108 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W wyniku dokonanej analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji ustalono:

- Wychowanek P.S. z Placówki „Dzieciństwo Tołstoja” został przeniesiony do „Tęczowego Zakola” w dniu 1 września 2014 r. Decyzję o przeniesieniu podjęto na jego własną prośbę oraz przede wszystkim ze względu na jego stan emocjonalny. Chłopiec w Placówce przy ul. Tołstoja nie miał kolegów, którzy byliby w jego wieku, nie potrafił nawiązać relacji ze starszymi wychowankami. Natomiast podczas wakacji zaprzyjaźnił się z dziećmi z „Tęczowego Zakola”. Mając na uwadze powyższe, ze względu na podobny wiek, wspólne zainteresowania oraz zrodzone przyjaźnie ustalono, że wskazane jest przeniesienie chłopca do w/w Placówki. Zgodnie z procedurą wskazaną w art. 108 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Świdnicy złożył w dniu 25 sierpnia 2014 r. wniosek o przeniesienie wychowanka do innej

placówki opiekuńczo-wychowawczej, który został pozytywnie zaopiniowany przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, również Starosta Świdnicki wyraził zgodę na jego przeniesienie. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że wychowanek 4 listopada 2014 r. powrócił do rodziny biologicznej.

- Wychowanek A.D. z placówki „Serbski Kącik” został przeniesiony do „Tęczowego Zakola” w dniu 31 października 2014 r. Z informacji uzyskanych od psychologa – prawnego opiekuna chłopca wynika, że przebywając w „Serbskim Kąciku” nie udało mu się zaaklimatyzować i nawiązać prawidłowych relacji z innymi dziećmi i wychowawcami. Wychowanek na co dzień przebywał w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Bystrzycy Dolnej i do placówki przyjeżdżał tylko w weekendy. Podczas tych dni samowolnie oddalał się z placówki. Na wniosek Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 7 lipca 2014 r. w celu ustalenia przyczyn i stopnia demoralizacji, przyczyn nieprawidłowego realizowania obowiązku szkolnego oraz złego funkcjonowania w szkole i w placówkach w których przebywał, został przebadany przez Rodzinny Ośrodek Diagnostyczno Konsultacyjny przy Sądzie Okręgowym w Świdnicy. W wyniku przeprowadzonego badania specjaliści ocenili demoralizację nieletniego jako zaawansowaną z wysokim ryzykiem progresji. Z analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji oraz po przeprowadzeniu rozmów z zatrudnionymi w placówce specjalistami wynika, że chłopiec poddawał się oddziaływaniom wychowawczym tylko w relacji z jednym z wychowawców z „Tęczowego Zakola”. Wynikało to bezpośrednio z faktu, że wychowawca ten zajmował się nim od samego początku, gdy chłopiec trafił do placówki, jako małe dziecko. Był jedyną osobą, którą wychowanek darzył szacunkiem liczył się z jego zdaniem i widział w nim autorytet. Mając na uwadze powyższe tj. zagrożenie wysokim stopniem demoralizacji, istotnym było by chłopiec trafił ponownie pod opiekę tego pana, ponieważ mógł być to jedyny sposób do zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa i wartości, niezbędnych przy jego zaburzeniach. Wychowanek sam pisemnie wyraził chęć przeniesienia go do „Tęczowego Zakola”. Zgodnie z procedurą wskazaną w art. 108 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Świdnicy złożył w dniu 3 listopada 2014 r. wniosek o przeniesienie wychowanka do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej, który został pozytywnie zaopiniowany przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

w Świdnicy, również Starosta Świdnicki wyraził zgodę na jego przeniesienie. Z informacji uzyskanych od wychowawcy wynika, że wychowanek A.D. wyjechał na okres Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku do rodziny. Po powrocie ze świątecznej przepustki tj. 5 stycznia 2015 r. wyszedł rano z placówki i do dnia kontroli do niej nie powrócił. Dyrektor Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych zwrócił się z prośbą do Sądu Rejonowego w Świdnicy III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wydanie nakazu doprowadzenia przez funkcjonariuszy policji wychowanek A.D. do Ośrodka. Chłopiec był poszukiwany również przez pracowników placówki, jednak bezskutecznie. *(dowód: akta kontroli str. 13-14)*

Zapewnienie wychowankom specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

W Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Świdnicy zatrudnionych jest dwóch psychologów – Joanna Bolewska oraz Monika Szczygieł, jeden pedagog – Anna Pietrzyk–Lipka i jeden terapeuta - trener biofeedback - Iwona Wawrzkowicz. Specjaliści prowadzą systematyczne i planowe zajęcia terapeutyczne z wytypowanymi dziećmi w poszczególnych placówkach oraz na bieżąco i na wniosek udzielają wsparcia w sytuacjach trudnych i kryzysowych. Ustalono, że w Placówce „Tęczowe Zakole” na zajęcia kompensacyjno – korekcyjne uczęszczają dwie wychowanki, pomocą psychologiczno – pedagogiczną wynikającą z aktualnych potrzeb objętych jest 7 wychowanków, natomiast terapią biofeedback objętych jest 2 dzieci. Z informacji uzyskanych od wychowawcy Piotra Samoraja wynika, że dodatkowo na zajęcia sportowe z piłki nożnej odbywające się poza placówką uczęszcza dwóch chłopców. Na uwagę zasługuje fakt, że w Ogólnopolskim Piłkarskim Turnieju Domów Dziecka, ich drużyna zdobyła jedno z czołowych miejsc. Ponadto dzięki zaangażowaniu wychowawców zatrudnionych w „Tęczowym Zakolu” dzieci w placówce zajmują się modelarstwem, ogrodnictwem, akwarystyką oraz uczestniczą w zajęciach kulinarnych. Placówka w miarę możliwości zapewnia również wyjazdy turystyczne i rekreacyjne, np. w góry, na basen czy do kina. Z informacji uzyskanych od dzieci i wychowawców wynika, że wychowankowie biorą udział we wszystkich organizowanych przez szkołę wycieczkach, zielonych szkołach nawet tych droższych.

(dowód: akta kontroli str. 7-8)

Stosowane metody wychowawcze (w szczególności kary w postaci zabierania telefonów komórkowych, wyjmowania drzwi z łazienki).

W trybie art. 4a ustawy o w.r.s.p.z. przeprowadzono indywidualne rozmowy z trzema wychowankami obecnymi w placówce w czasie prowadzenia czynności kontrolnych. Wychowankowie potwierdzili, że znany jest im obowiązujący w placówce system kar i nagród polegający, z jednej strony na pochwałach czy nagrodach rzeczowych, z drugiej strony na zakazie wyjść, korzystania z internetu, telewizji lub zmniejszeniu „kieszonkowego”. Troje wychowanków posiada telefony komórkowe. Przed wyjściem do szkoły dobrowolnie zostawiają je w placówce. Po przyjeździe ze szkoły mają swobodny dostęp do swoich telefonów komórkowych, nie są one im zabierane na noc. Wychowankowie „Tęczowego Zakola” nie spotkali się na terenie swojej Placówki z sytuacją, by drzwi od łazienki były wyjmowane za karę, za palenie papierosów.

Sposób odnoszenia się Dyrektora Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Świdnicy do wychowanków.

Wychowankowie oraz wychowawca, z którymi przeprowadzono rozmowy, nie wnosili żadnych uwag czy zastrzeżeń dotyczących postępowania i zachowania Dyrektora Placówki wobec podopiecznych. Wychowankowie cenią w niej to, że mogą na nią liczyć, a w sytuacjach trudnych zawsze chętnie służy pomocą. W ocenie wychowawcy pełniącego dyżur w placówce, Dyrektorka jest osobą bardzo wymagającą, konsekwentną i stanowczą, w pracy opiekuńczo-wychowawczej pozostawia pracownikom swobodę podejmowania decyzji. W sytuacjach trudnych i konfliktowych jest dużym wsparciem dla wychowawców. (dowód: akta kontroli str.7).

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie wydaje się zaleceń.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko, nie wstrzymuje to jednak realizacji ustaleń kontroli.

Z up. WÓJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CIA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

.....
(kierownik jednostki kontrolującej)

Do wiadomości:

1. Biuro Rzecznika Praw Dziecka, ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa,
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Ewa Oleniacz

